

Veto

Leuvens Studentenweekblad
Jaargang 13, '86-'87
Nr. 30, dd. 25 mei 1987
ISSN: 0773-5162

Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie
Verant. Uitg.: Filip Huyzentruyt
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
Tel. 016/22.44.38

Zjeeraar

Veto sprak met Gerard Mortier, p. 4.

Onze kracht ligt in cultuur

Gezond is het zeker

Snik

Droefheid alom op de laatste redactie-vergadering. Earnest, die goede Earnest gaat ons verlaten. Tenminste voor drie maanden, en zelfs dat zal al zwaar zijn. Misschien zelfs voor altijd. Als u ook wil dat Nest blijft onze pagina's vullen, protesteer dan in een lezersbrief. Maar wacht daar dan wel mee tot oktober, met het nieuwe jaar en het vallen van de bladeren.

Autoveto

Als u nu nog niet weet wat Veto is, of pretendeert te zijn, kunnen we u warm en zelfs van harte pagina 6 aanbevelen. Daar wordt u namelijk schaamteloos ingewijd in de geheimen van Vlaanderens grootste studentenblad. Vetoisten spreken uit de biecht, als het ware, en hopen dat het u aanspreekt om ook bij het klubje te komen.

Interview Monseigneur Jin "Wij zijn roomser dan Rome"

Om de aanslepende conflicten tussen kerk en staat op te lossen richtte de Chinese kommunistische regering in 1957 een zogenaamde Patriottische Beweging op. Bedoeling was om, met de hulp van de plaatselijke katholieken, een kerk op te richten los van Rome. In het begin wenste daar natuurlijk niemand op in te gaan, maar op de duur vond de regering toch enkele bisschoppen en priesters bereid om nauwer met de Partij samen te werken. Dat bracht echter innerlijke verdeeldheid teweeg, en die bestaat nog steeds. Het is een situatie die goed vergelijkbaar is met die tijdens de Franse Revolutie. Ook toen verkoos een gedeelte van de klerus, met de beste bedoelingen, om met het Franse regime te collaboreren, en was een andere groep het daar helemaal niet mee eens.

Over de Katholieke Kerk in China spraken we met Jerome Heyndrickx van het China-Europa-instituut. Veto woonde ook de perskonferentie van Monseigneur Jin bij en stelde vragen. Er kwamen warempel zelfs antwoorden.

Heyndrickx: «Vandaag de dag is zeker niet meer dan vijf procent van de katholieke gemeenschap lid van de Patriottische Beweging, en dat is ook nooit meer geweest. Wel is het zo dat deze kleine groep de rest van de gelovigen in twee kampen verdeelt. Ongeveer de helft heeft weinig bezwaren tegen het bestaan van zo'n Patriottische Beweging, wellicht omdat ze beseffen dat er niet veel anders op zit, als de kerk in China wil overleven. Daartegenover staat dan een groep van heftige tegenstanders, die de patriotten verraders vinden, en ook die kun je geen ongelijk geven, want wat ze vertellen is allemaal waar. Er is kerkvervolg geweest, vaak met zeer dramatische gevolgen.»

«In tegenstelling tot wat sommige van zijn uitspraken zouden laten vermoeden is monseigneur Jin geen lid van de Patriottische Beweging. Toen hij in 1980 door Deng Xiao Ping uit het Noorden werd weggehaald om rektor te worden van het seminarie van Sheshan, heeft hij geweigerd om de eed aan de beweging af te leggen, en dat is hem, voor het eerst sinds 1958, toegestaan. Jin wil wel een poging doen om tot een modus vivendi te komen maar dat wordt hem niet altijd in dank afgenomen.»

Veto: De Chinese katholieke kerk, en Jin als bisschop, worden officieel niet erkend door het Vaticaan?

Heyndrickx: «Ze wordt ook niet miskend. Toen de Chinese kerk in 1958 haar eigen bisschoppen begon te wijden, is ze volgens het kerkelijk recht geëxcommuniceerd. Maar, wat niet legitiem is, kan gelegitiemerd worden. Rome streeft de laatste jaren in de eerste plaats naar dialoog, zo sterk zelfs, dat China er zich niet gelukkig bij voelt, omdat ze er niet kunnen op ingaan. Het land is daarvoor niet klaar.»

Veto: Is dat de reden waarom het rektorat monseigneur Jin heeft uitgenodigd? Waarom hebben de Belgische bisschoppen dat niet gedaan?

Heyndrickx: «In China wordt religie beschouwd als een stuk cultuur, en gezien de omstandigheden is het gemakkelijker om de reis voor te stellen als een culturele uitwisseling.

Let op: het is geen pretekst. Het is gewoon bedoeld om misverstanden te vermijden. Ik heb dat daar moeten bevestigen ook. Trouwens, het bezoek is in de eerste plaats bedoeld om Jin de kans te geven informatie in te winnen voor het organiseren van zijn seminarie en haar bibliotheek.»

Gemiddelde leeftijd

Jin: «In het bisdom van Shanghai wonen 130.000 katholieken, en daarvoor hebben we nu dertig kerken heropend. Dat hadden er meer kunnen zijn, maar voorlopig kampen we met een groot gebrek aan priesters. In Shanghai, bijvoorbeeld, zijn ze maar met vijftig, en hun gemiddelde leeftijd bedraagt 75. Vandaag het grote belang dat gehecht wordt aan het seminarie, waar momenteel een honderdtal mensen uit twintig verschillende bisdommen studeren. Hun leeftijd varieert van 27 tot 67. Dikwijls gaat het daar om seminaristen van vroeger, die in de tijd van de Culturele Revolutie gevangen hebben gezeten, en die nu terugkomen. (lacht) Weet u dat de meesten nog in het Latijn studeren? We doen zelfs nog de mis Paus Pius de Vijfde. (lacht) We zijn in feite roomser dan Rome.»

«Aan het seminarie is ook een klein onderzoekscentrum verbonden, waar men zich vooral met vertalingen bezighoudt. Ikzelf heb, voor ik naar hier kwam, ook nog een artikel van Jan Kerkhof vertaald over de mentaliteit van de jongeren in Europa.»

Veto: En hoe kwamen we daaruit te voorschijn?

Jin: «Ik was eerder teleurgesteld. Voor veertig jaar waren de jongeren nog zeer katholiek, maar nu lijkt de religie voor een groot gedeelte onder hen niet meer essentieel. Volgens het artikel wordt religie onder één noemer gebracht met de politie en het leger. (zucht) De jeugd ontsnapt ons. Daarom zeg ik altijd dat bij inkultureratie niet alleen een aantal "ismes" moeten opgenomen worden, maar dat ook rekening dient gehouden met de voortschrijdende modernisatie. Al heeft de kerk het daar moeilijk mee.»

vervolg op p. 5

«Ce n'est qu'un petit mal pour éviter un grand mal». Bisschop Jin over de (welke?) pil, nu ook in China.

(Foto Peter Vermeiren)

Filippijnse studente op doorreis

"Aquino leert hoe ze een slechte politikus moet worden"

Hoop doet leven, zegt het spreekwoord. Maar hoe lang houdt het geduld van een volk die hoop wakker? Dat is de vraag die men zich in verband met de Filippijnen kan stellen. Weliswaar werden de verkiezingen door Aquino op een overtuigende manier gewonnen, maar dat neemt niet weg dat het ongenoegen groeit: de noodzakelijke hervormingen blijven uit, en het is de vraag in hoeverre Aquino sterk genoeg is om een eigen beleid te voeren dat op meer gesteund is dan op haar nog steeds grote populariteit.

De oppositie ter linker zijde van het Aquino-bewind is blijkbaar aan een grote campagne bezig om ook het buitenland te informeren over de Filippijnse oppositie en de guerilla. Zo was onlangs José Maria Sison in België te gast (zie ook Veto nr. 25). Sison is al sinds zowat 20 jaar een van de belangrijkste "stemmen" van de oppositie op de Filippijnen, eerst tegen het Marcos-bewind, en nu ook tegen Corazon Aquino (die hem, o ironie, uit de gevangenis heeft vrijgelaten). Enkele weken geleden kreeg Veto bezoek van een Filippijnse studente die op rondreis was in Europa. «Wij moeten zoveel mogelijk contacten leggen met het buitenland», zegt ze na een vurige uitzetting over de League of Filippino Students (LFS).

Maria: «De LFS is in 1977 begonnen als een beweging tegen de te hoge inschrijvingsgelden aan de universi-

teit. Maar nadien is die beweging uitgegroeid: we begonnen meer aandacht te hebben voor de algemene toestand van de universiteit, de kwaliteit van het onderwijs en zo meer. De kwaliteit van het onderwijs is ronduit slecht. Ik ben Natuurkunde-studente, maar een elektronenmikroskoop bijvoorbeeld is iets dat ik enkel ken als iets abstrakts: nooit gezien, nooit mee gewerkt. De boeken zijn bij ons ook hopeloos verouderd.»

Veto: Is de LFS ook betrokken bij de nationale oppositie tegen het bewind?

Maria: «Ja, aanvankelijk was dat niet zo, maar de studenten kwamen ook op voor het recht op vergaderen en voor andere democratische rechten die onder Marcos totaal onbestaande waren. Dat heeft geleid tot een massale Studentenstaking in 1981: de studenten zijn er toen in geslaagd een nationale actie op te zetten die zoveel impact had dat de regering moest buigen. Dat heeft geleid tot de overeenkomst van 1981 die enkele sociale verbeteringen bracht. Maar het belangrijkste van al is dat deze actie de studentebeweging op een politiek niveau getild heeft: Marcos en de zijnen kregen echt schrik voor studentenacties, en dat is erg belangrijk.»

«We zijn ons zeer sterk beginnen kanten tegen het totale VS-imperialisme» op de Filippijnen.»

Veto: Voelen jullie dat sterk in de scholen?

Maria: «Ja. Onze scholen zijn zeer conservatief; de studenten worden echt 'getraind' om geen vragen te stellen. En de Verenigde Staten worden steeds voorgesteld als het allerhoogste wat er op deze wereld bestaat.

Het is Het Ideaal.»

«Er is trouwens een enorm cultureel imperialisme. Bijvoorbeeld: als je op de Filippijnen naar 'tandpasta' vraagt, dan moet je 'Colgate' vragen. Tandpasta bestaat niet, dat is gewoon 'Colgate'. De commerciële merken worden het ding zelf: zo ook met Coke. En op de scholen is het allemaal in het Engels te doen. Alle lessen worden in het Engels gegeven. Dat leidt trouwens tot een vorm van scheiding tussen de mensen die gestudeerd hebben, en zij die dat niet konden.»

Veto: Welke taal wordt er gebruikt in de Rechtspraak?

Maria: «Het Engels. Alles is er in het Engels. Toen de Spanjaarden de Filippijnen bezetten, was het andersom: zij leerden onze taal, zodat wij onze cultuur behielden. De Amerikanen deden het veel efficiënter: zij drongen ons hun taal op. Dat is veel sterker: zo controleren ze ook onze ideeën...»

«Wij worden cultureel gedomineerd. Dankzij de Amerikanen hebben we nu bijvoorbeeld ook 'sneeuwmannen' op de Filippijnen. Stel u voor: sneeuwmannen.»

Veto: Is de situatie niet verbeterd onder Aquino?

Maria: «Niets is er veranderd onder Aquino. Nog niet, zegt men vaak. Er zijn misschien op enkele punten een paar verbeteringen, maar dat is eigenlijk niets.»

«Wij vragen al jaren naar een langetermijn-plan voor het onderwijs, maar daar komt niets van in huis. Ook de landhervormingen blijven uit. Nog

vervolg op p. 7

Ethisch en economisch verenigd op de foto. Links professor Van Driessche, daarnaast een van de "geldschieters" (Michiels, voorzitter van de vzw), vervolgens de dekaan Economie, Roger Dillemans en om het rijtje te sluiten de vrede topdenker, professor Bouckaert. (Foto Peter Vermeiren)

Centrum voor Economie en Etiek Een gat in de markt?

Een niet onbelangrijk aandeel economiestudenten zal vroeg of laat een 'leiding- en richtinggevende positie' in 's lands economie bezetten. Het is dan ook ontsluitend dat in hun opleiding zo weinig aandacht wordt besteed aan een degelijke maatschappijvorming. Onder andere op etisch vlak blijft de opleiding in gebreke: de etiek, toegepast op het eigen vakgebied, komt enkel aan bod in het éénsemesteruurvak 'plichtenleer van het zakenleven' van het departement toegepaste economische wetenschappen. Het pas opgerichte Centrum voor Etiek en Economie, dat deze leemte weliswaar niet volledig zal kunnen opvullen, is dan ook een stap in de goede richting.

Het kersverse centrum, toegevoegd aan de faculteit der economische en toegepaste economische wetenschappen (LEI-W), wordt gefinancierd als joint-venture tussen de LEI-W en de vzw Werkgroep Economie en Etiek. In dit laatste orgaan, dat gelden uit de privé- en publieke sector rijft, zetelen mensen uit de bedrijfs- en academische wereld. Onder die leden ook 'de bank van hier', die zonder veel problemen het apartheidsregime steunt.

Het eigenlijke onderzoekswerk zal gebeuren in een onderzoeksaldering die wordt bijgestaan door een interdisciplinair samengestelde wetenschappelijke adviesraad.

De drijvende krachten in de onderzoeksafdeling zijn professor Van Driessche en prof. Bouckaert, respectievelijk filosoof en filosoof-economist.

In eerste instantie zullen zij trachten de etische reflectie en de economische wetenschap en praktijk aan mekaar te koppelen. Dit onderzoek zal ook worden aangewend om een bijdrage te leveren tot de kristelijke etiek.

Daarnaast zal men, uitgaande van de onderzoeksresultaten, vormingsinitiatieven aanbieden aan de bedrijfs- en academische wereld. En tot slot niet onbelangrijk voor de studenten, wil men een informatiefunctie vervullen.

Rechtvaardig

Op de persconferentie waar het centrum werd voorgesteld, werden reeds enkele onderzoeksprojecten bekend gemaakt.

Een eerste project betreft de verhouding tussen de kristelijke etiek en de markteconomie. Dit onderzoek wordt overigens aangedien als een fundamentele doelstelling van het centrum. Maar wat de rijklijk vage term markteconomie betekent bij dit onderzoek is voorlopig nog een raadsel. Is het de in de LEI-W zo aanbeden vrije markt of gaat het om een gemengde markteconomie? Of om beide misschien? Dit laatste blijkt een wat te ambtieve onderneming, daar enkel reeds de etelijke verschillen tussen de vrije marktideologie en de kristelijke etiek het centrum voor jaren werk zou verschaffen.

Centraal in dit onderzoek staat het rechtvaardigheidsbegrip. Men zal dan ook trachten het kristelijke rechtvaardigheidsbegrip te konfronteren met een andere visie op rechtvaardigheid. Dat de keuze van een bepaald rechtvaardigheidsstandpunt duidelijk

ekonomische implicaties heeft, is evident; Zo kan men de overheidsinterventie in de inkomensverdeling verderding vanuit een kristelijk rechtvaardigheidsbegrip. Zo men daarentegen uitgaat van een Nozick-rechtvaardigheid (neo-liberaal), komt men tot uitspraken als dat "de staat geen dwang mag uitoefenen om burgers ertoe te brengen anderen te helpen, noch om burgers te verbieden iets te doen wat tegen hun eigen welzijn ingaat of hen zelf schade berokkent" (1974). Zo zal ook een "Rawlsiaans rechtvaardigheidsbegrip", een Pareto interpretatie of welke visie dan ook, weer andere implicaties op economisch vlak meebrengen.

Huppelen

Een ander project betreft de 'theoretische en etische grondslagen voor een 'innovatiebeleid'.

Innovatie wordt meestal slechts bekeken vanuit een economisch of technologisch oogpunt. Maar innovatie heeft evenwel ook een invloed op de maatschappelijke structuren en brengt ook een wijzigend wereld- en mensbeeld met zich mee. In het project wil men dan die samenhang tussen deze drie fenomenen belichten.

Hier zal de samenwerking met de interdisciplinaire adviesraad wellicht vruchten afwerpen, maar tegelijkertijd wordt een beperking van die adviesraad duidelijk: er zitten enkel mensen in van de geesteswetenschappen (en trouwens allemaal mannen).

Veto, jaargang 13 nr 30 dd. 25 mei 1987

Redactieadres: 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven (016/22.44.38)

Hoofdredactie: Didier Wijnants

Redactiesekretaris: Hilde Devoghel

Redactie: Geert Coene, Lode Desmet, Trui Moerkerke, Carla Rosseels, Marc Sys, Peter Vermeiren

Doka: Jeroen Revalk, Ingeborg Vandenbunder, Peter Vermeiren

Zetwerk: Ria De Schutter, Marc Heeren, Koen Van Muylem

Didier Wijnants

Lay out: Marc Heeren, Trui Moerkerke, Raf Pauwels, Carla Rosseels, Marc Sys, Koen Van Muylem

Tekeningen: Tuur Ruytjens

Medewerkers: Gilberte Boeckmans, Joost Bollens, Hendrik Delagrangé, Rudy Lamssens, Paul Nuyts, Jeroen Revalk, Clem Robyns, Geert Van Eekert, Koen Van Muylem

Eindredactie: Koen Van Muylem

Opplage: 8000 exemplaren

Drukkerij: Rotatyp Brussel

Abonnementen: Studenten: 200,-; niet-studenten: 300,-; steun vanaf 500,-; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

The final chapter

The importance of being Earnest

Eén van de meest frappante dingen die mij de laatste jaren in Leuven zijn overgevallen, is de verhoogde levensstandaard van de gemiddelde student. Die student zit niet langer meer op kot, maar woont in een gesofistikeerde studio, lieft met aparte badkamer en keuken. Hij komt naar de les per Porsche of GTI, draagt kleren van Millet en Lacoste en vervoert zijn kursussen in leren koffertjes van Crombag. De gemiddelde student zoekt zijn avondlijk vertier niet langer in fakbars of andere goedkope kroegen maar in etablissementen als Domus en Pallieter. Hij bezoekt (dure) repetitoraten en heeft het voortdurend over zijn toekomst als het in de zaak komen 'chez papa'.

Ik kan me natuurlijk vergissen, maar ik heb de indruk dat er vroeger meer studenten waren die dachten zoals wij. Wij zaten op kot in kamertjes die vaak elke verbeelding tartten, met lekkende (als ze er al waren) kranen, zonder rechtstreeks buitenraam en met een oppervlakte die het noodzaakte om eerst het bed op te klappen alvorens de deur open kon. Wij aten 's middags nog in de alma en namen dan de nog niet zo gedifferentieerde goedkoopste schotel teneinde 's avonds nog een klein beetje op stap te kunnen. Op stap, dat was het dagelijkse bezoek aan de eigen fakbar van vóór de restauratie, dus zonder pastelleuren en IKEA-meubilair.

Wij hadden weinig geld, wat wij trachten te compenseren door allerhande bij-jobs en door ons al lifend te verplaatsen. Het was de tijd van de voortdurend, altijd en overal gepikte fietsen, iets wat ons in wezen weinig deerde want iedereen deed het en altijd was er wel ergens wel een nog enigszins berijdbaar vehikel te vinden. De konvatsies liepen nog over brossen en levensgenieting in al haar vormen, en aan de toekomst werd uitsluitend gedacht in termen van later en liefst nog zo ver mogelijk weg.

We lazzen allemaal nog De Morgen van vóór het verkleinings-effect, en nog meer Veto dat veel progressiever was dan nu en met nog meer moeite wekelijks in 't Stuc in mekaar werd geknutseld. De Loko heette toen nog ASR, en het daarmee verbonden rooie raketretik werd door ons allen met ere gedragen.

De kursussen gingen jaren en jaren mee en werden van hand tot hand tot in den treure doorverkoet, wat de leesbaarheid ervan niet bepaald ten goede kwam. Vaak werd op één of ander kot dagenlang gespeuleerd over de juiste inhoud van een ontbrekend blad. Onze dagen stonden open voor iedereen die ook maar een bed, een kop witte-produkten koffie of een

sportieve sweater nodig had. Wij waren nog niet bang voor vreemde ziektes, en de katoliceit van onze instelling werd algemeen beschouwd als een soms vervelend, soms handig maar altijd ludiek neveneffect. Het MLB was in Leuven nog allesoverheersend en ieder jaar waren er grote NSV-manifestaties die gearandeerd uitliepen op gezellige relletjes met de politie en straatgevechten in regel. Leuven in mijn dagen, dat was nog een grootse tijd.

Nog maar een paar dagen geleden kwam ik iemand tegen die een gelijkwaardig verhaal had. Iemand die zowat vijf jaar eerder dan ik in Leuven gezeten had, en die op zijn beurt nostalgische verhalen had gehoord van nog vroeger. Het zal dus wel altijd zo geweest zijn en altijd zo blijven, in een onvermijdelijke evolutie van eerste kam naar tweede lic bis. Een uiting van verandering in zichzelf, van ouder en rijper worden, uitgedrukt in die typisch-menselijke en door ontelbare ervaringen gekleurde eigenschap die melancholie heet.

Rudy Lamssens

AD VALVIA

Historia

Sukses met de examens, vanwege het presidium.

Katecheka

• 1 juli om 22.00 u in Albatros, deliberatie-TD in Albatros, 50/60fr.

VTK

• Gratis vat Kriek, om de lessen van dit jaar te vergeten. Woensdag 27 mei in Fakbar Axentis.

OFUP-CENTRUMVERANTWOORDELIJKE VOOR UW UNIVERSITEITSSTAD vanaf 1 september 87

U BENT GEMOTIVEERD EN BESCHIKBAAR OM STUDIES EN EEN BEROEPSACTIVITEIT TE COMBINEREN ?

Wij bieden u de kans om in uw eigen stad een leerrijke en lucratieve part-time job uit te oefenen: Als onderdeel van ons distributienet zult u voor uw stad verantwoordelijk zijn voor de animatie van onze aanstaande campagne voor de verkoop van persabonnementen tegen studententarieven. Er is keuze uit de belangrijkste titels van de Belgische en internationale pers.

Uw rol:

- het aanwerven en opleiden van een team van jobstudenten
- het trainen van het verkoopsteam
- het verzorgen van de public relations tegenover de lokale instanties.

OFUP, DE STUDENTEN-PERSDIENST

Is nu al op zoek naar zijn Centrumverantwoordelijken voor de steden Antwerpen, Brussel (2 centra), Diepenbeek, Gent, Kortrijk, Leuven (2 centra).

«Studentenjob op maat»: gemiddeld 20 uur werk per week, op de plaats waar u studeert, van september tot december 87.

Motiverende bezoldiging, vast maandbedrag + commissielonen volgens doelstellingen: tussen 20 000 tot 50 000 F per maand.

Opleidingsseminarie eind augustus.

Om een volledige documentatie te ontvangen betreffende deze job, gelieve te schrijven naar:

Pierre LALANDE - Generaal Eisenhowerlaan 137 - 1030 Brussel

Het Huis der Rechten. Het grote raadsel: wie zorgt hier voor het geld? (Foto Peter Vermeiren)

Nog geen definitieve oplossing

De fakbars ter discussie

Op de laatste vergadering van de Raad voor Studenten-voorzieningen (RvS) is er andermaal een hartig boompje opgezet over de fakbars. De door de fakbars zelf voorgestelde regeling — die de studentenafvaardiging uitdrukkelijk verdedigde — werd door de andere geledingen op gemengde gevoelens onthaald. Vooral de voorzitter, professor Masschelein, stuurde aan op uitstel. Wat dan ook gebeurde. Hoe duidelijk moet een voorstel dan wel zijn?

Bovendien blijkt nu dat in het verleden de betreffende fakbars niet op dezelfde manier behandeld zijn.

Een stoomkursus fakbarologie. Of is het fak-bakteriologie?

In de discussie gaat het over de fakbars van rechten (Huis der Rechten, Tiensestraat 53), sociale wetenschappen (Politika, Tiensestraat 55) en de fakbar van L&W, gelegen in de Blijde Inkomstraat 11 en die aan niet minder dan 7 fakulteitskringen een onderkomen verschaft. Deze fakbars behoren tot de patrimoniumhuizen van de universiteit en zijn in het verleden ter beschikking gesteld (alleen het gebruik) van de sociale sektor om aan de huisvestingsproblematiek het hoofd te bieden.

De fakbars betalen, tot nu, huur aan Studentenvoorzieningen, die daarmee ruimschoots de water- en elektriciteitsrekening kunnen betalen. De verwarmingskosten worden door de fakbars zelf gedragen. Maar het Huis der Rechten (HdR) heeft blijkbaar een bijzonder statuut. Het HdR betaalt geen frank huur aan studentenvoorzieningen, terwijl Politika en de fakbar van L&W wel een maandelijks huur betalen. Het HdR betaalt wel zelf alle kosten, maar aangezien die (althans in de andere fakbars) lager liggen dan de te betalen huur, komt dit voordelig uit voor het HdR. Over het werkelijke statuut van het HdR, of het nu bij de sociale sektor of bij de unief hoort, is er de grootste verwarring. Tot dusver de huidige situatie van de fakbars, met de enigszins afwijkende situatie van het HdR.

Vooraleer op de recente ontwikkelingen in te gaan, willen we de discussie rond de fakbars in een ruimer kader plaatsen. Door de begrotingsdiscussies op de RvS zijn de fakbars in de aktualiteit gekomen. Het Sint-Annaplan houdt de sociale sektor in een coönsaanse wurggreep en één van de gevolgen daarvan is dat er te weinig geld beschikbaar is voor grote onderhoudswerken aan patrimoniumhuizen, waarvan de fakbars een klein onderdeel vormen. Ook de universiteit — wel eigenaar van deze huizen, maar niet bereid de eigenaarsverplichtingen op zich te nemen — komt niet financieel over de brug. Gekneld tussen deze tweespalt — de sociale sektor kan niet en de unief wil niet — heeft Studentenvoorzieningen dan een plan opgesteld om die patrimoniumhuizen geleidelijk af te stoten. De wortel van het probleem ligt dus niet in de sociale sektor zelf, maar wel bij Coens en Dillemans. Het plan om de huizen af te stoten heeft de ronkende titel 'nota betreffende de instandhouding van het patrimonium in beheer van de sociale sektor' meegekregen. Van spraakverwarring gesproken.

Terug naar de fakbars nu, die een deel vormen van de patrimoniumhuizen. Oorspronkelijk was het de bedoeling om de fakbars af te stoten. Andermaal merken we de speciale situatie van het HdR, waar een vraagteken bij stond. De ongerustheid van de studenten was groot en de directeur van Studentenvoorzieningen, Jan De Vuyst, werd gekontakteerd. De studenten benadrukten het grote belang van de fakbars voor de werking van de fakulteitskringen en wezen terecht op de noodzaak van een waardig alternatief, indien de fakbars toch zouden verdwijnen. Jan De Vuyst bleek niet ongevoelig voor deze argumenten (als het goed is, zeggen we het ook) en er werd een soort noodoplossing voorgesteld: in de fakbars zouden volgens jaar geen kamers meer verhuurd worden, maar de café- en vergaderruimte zou wel open blijven.

Dit voorstel biedt het voordeel aan de fakulteitskringen dat ze, althans voor één jaar, nog zekerheid hebben betreffende de huisvesting. Financieel betekent het wel een rare klap voor de fakbars, gelet op het wegvallen van de huurinkomsten van de kamers. Daarom stelden de fakbar van L&W en ook Politika voor om voortaan geen

huur meer te betalen aan Studentenvoorzieningen, maar wel alle werkingskosten (water, gas, elektriciteit) te dragen. Tevens werd voorgesteld dat grote onderhoudswerken door de unief zouden gefinancierd worden. Op de RvS van vorige woensdag werd dat plan te ondoorzichtig genoemd. Vooral voorzitter Masschelein wenste meer duidelijkheid. Volgens de studentenafvaardiging is het plan een goede zaak: zowel voor de studenten — die voorlopig hun fakbar behouden — maar ook voor de RvS zelf, die absolute zekerheid heeft dat het plan hen niets zal kosten. De studenten wijzen erop dat de fakbars een grote inspanning doen door alle werkingskosten te dragen. Dat de grote onderhoudskosten door de universiteit gedragen worden, is volgens de studenten een normale eigenaarsverplichting.

Maar aangezien de universiteit deze zaak in het verleden schromelijk verwaarloosd heeft, zag voorzitter Masschelein in zijn verbeelding de toekomstige facturen van groot onderhoud andermaal bij de RvS belanden. En aangezien er daar geen geld is... Wellicht geïnspireerd door die vrees, stelde voorzitter Masschelein voor om de discussie uit te stellen in afwachting van "een duidelijk kontrakt, met vermelding van alle rechten en plichten". Vanuit studenten zijde wordt erop gewezen dat de grote investeringskosten onmogelijk door de fakbars zelf kunnen gedragen worden. Dat is de taak van de unief.

Dat dit mogelijk is bewijst het HdR, die vorig jaar 600.000 Bfr investeerden in hun bar. Dat bedrag komt naar verluidt van... de universiteit. Waarom kan dat niet voor de fakbar van L en W én voor Politika? We herinneren eraan dat het HdR ook al geen huur betaalt. Deze bijzonder selectieve steunverlening aan het HdR wekt verbazing. Maar bij nader toezien misschien toch ook niet. Wij vrezen dat er wel degelijk een verband bestaat met het feit dat rektor Dillemans afkomstig is uit de fakulteit rechten.

Officieel zijn alle fakbars gelijk voor de wet. In werkelijkheid is de wet niet gelijk voor alle fakbars.

Marc Sys

Kringverkiezingen Romania

Nikske geen programma

Jammer dat romanisten zelfs niet genoeg gevoel voor humor hebben om een lolploeg uit de grond te stampen. Ze zouden dan eindelijk nog eens echt kunnen kiezen, tussen twee ploegen en twee programma's. Gezien de steeds grotere inertie bij de steeds kleinere romanistenkudde zal dat wel niet voor morgen zijn. Ter zake dus.

Romanikske heette de kandidaat dit jaar, en het is weer een trage bevalling geworden. Pas op het allerlaatste moment werd een (kleine) ploeg gevormd onder leiding van Bruno Bosteels — die trouwens al maandenlang als preskandidaat gedooierd werd. Alle verdragingsmanoeuvres brachten echter wel mee dat vooral in de vernippere licenties heel wat mensen nauwelijks op de hoogte waren van het bestaan van presidiumverkiezingen, laat staan van een ploeg.

De romanisten die toch het genoegen mochten smaken de presidiumkandidaten op bezoek te krijgen tijdens een of andere les kregen een sympathieke maar verder weinig overtuigende voorstelling opgedist. Aan het opstellen van een samenhangend programma waren de jeugdige entoesiastelingen duidelijk niet meer toegelopen. Hoe zij staan tegenover Kultuurraad en Stuc, wat ze denken over het nut van verdere acties tegen de regeringsmaatregelen, en zelfs of er nog eens een poging tot een kantus zal komen: het bleef allemaal een groot mysterie. Hoogstens kon genoteerd worden dat Romanikske, zoals voorzien in de vernieuwde statuten, een nieuwe presidiumfunctie introduceert: een "preses informatie" zal zich vanaf volgend jaar mogen bezighouden met het pijnlijke probleem van het manklopende contact tussen presidium en leden.

Ondanks de afwezigheid van een programma kreeg Romanikske nauwelijks tegenstemmen: het vereiste quorum — een derde van alle romanisten — werd ruim overschreden, en wie met 95% van de uitgebrachte stemmen verkozen wordt heeft niet te klagen. Het gestelde vertrouwen was dan ook uitsluitend een vertrouwen in personen, niet in hun ideeën of plannen — die kende immers niemand. Wat tot lichtelijk vervelend gevolg heeft dat het toekomstige presidium in principe niet gerechtigd is welk standpunt dan

ook in te nemen in naam van de romanisten. Maar met de ervaring van enken en het entoesiasme van de anderen zal de rest wel vanzelf komen, zullen we maar hopen.

Post factum

In '87 bestaat Romania 30 jaar, en dat zou gevierd worden, schreven we twaalf maanden terug. Na een jaar zwoegen mocht het huidige Romaniv-presidium de achterban recht in de ogen kijken, en dat deed het dan ook: voor het eerst mochten de romanisten ter gelegenheid van de verkiezingen hun oordeel uitspreken over het voorbije werkjaar. Een vraag waarvoor de meeste Leuvense presidia waarschijnlijk wel zullen terugschrikken.

Het verdikt viel binnen de verwachtingen: op een schaal van 1 tot 5 gaven de romanisten gemiddeld 3,6. Een weinig zeggende uitspraak dus, die een aantal harde werkers in het presidium zeker onrecht aandoet. Een veel gehoorde opmerking was dan ook dat men liever elke funktie apart gekwoeterd had.

Maar de evaluatie van een dermate bewogen werkjaar zou niet tot een cijfer mogen beperkt blijven. Ook in Romania zou de traditionele kringwerking eens aan een gewetensonderzoek onderworpen moeten worden. Wat doe je als een golf van studentenprotest zelfs geen kerstavankant kan overbruggen? Is de motivatie te gering? De informatie te beperkt? Of was inderdaad het aangedane onrecht nog niet groot genoeg? Mag onderwijswerking zich beperken tot het aan de kaak stellen van misbruiken, zoals nu meestal het geval is? Zouden studenten niet gevaarlijker zijn als ze eens doordachte alternatieven gingen formuleren in plaats van aan symptoombestrijding te doen? Of, een vraag die Klio zich blijkbaar ook stelt: zijn 7 kringjetjes in een fakulteit L & W van nog geen 2500 studenten in godsnaam nog leefbaar? Zou een nauwere samenwerking niet meer opleveren aan sociale werking, ontspanning, cultuur en kringbetonden? Is het feit dat de opleidingen volkomen verschillen echt niet te overbruggen?

Als Romanikske onder de vakantie die kwisvraagjes eens zou oplossen? Het zou een verdomd doordacht programma kunnen opleveren. En Romania uit een best wel lollige, maar toch nog steeds vicieuze cirkel kunnen halen.

Clem Robyns

HUIS DER RECHTEN EN GELD

Veto contacteerde Johan Persyn, verantwoordelijke voor de fakbar van de rechten, om ook die klokzans te laten luiden. Het HdR meent helemaal niet bevoordeld te zijn ten opzichte van de andere fakbars: "De fakbars L&W, Politika en HdR vallen onder de sociale sektor. Voor zover kan er van een gelijke situatie sprake zijn maar daar houdt het ook zowat bij op. Het HdR heeft de sociale sektor in haar achtjarig bestaan nooit een frank gekost, maar heeft haar ook niets opgebracht. Huurgelden betaalt het HdR niet. Het grote verschil met de andere fakbars bestaat erin dat het HdR steeds zelf ingestaan heeft voor het onderhoud en de verbetering van haar gebouw. Wel wordt er regelmatig aan de universiteit gevraagd bij te springen voor de instandhouding van het gebouw. Zo werden vorig jaar nog het dak van de toiletten vernieuwd en een bouwvallige schouw afgebroken. Dit jaar zou er aan de voorgevel gewerkt

worden, omdat daar grote stukken pleister van naar beneden donderen. Wat de vernieuwing binnenin betreft draait het HdR, en met haar het VRG, op voor de kosten. Het café vernieuwen kon maar dank zij een lening bij de brouwerij en het investeren van de eigen spaarcentjes. De bovenverdieping wordt dit jaar volledig vernieuwd met de gelden van het presidium. Daarenboven moet toch vermeld dat de studenten het HdR acht jaar geleden als krot kregen toebedeeld zonder gas of verwarming, die wij er dan maar zelf hebben geplaatst. Politika en de Fak van L&W werden initieel in min of meer behoorlijke staat verhuurd."

"Wat de eventuele verkoop van de fakbar betreft zijn we gerustgesteld door het hoofd van de technische diensten. Het HdR verkopen zou meer dan onlogisch zijn na de zware investeringen die de rechtsstudenten erin deden."

(GC)

mediterrane? ja!
het middellandse zuiden
ROUSSILLON (oostel. Pyreneeën)

Immers, wij bemoeiden U met een gulle keuken en gezelligheid aan een ruime watermolen naast het geklater van forellenviertjes en leeglopende vaten Catalaanse bergwijn, knetterend vuur en meer van die clichés... maar kom, 'tis nog waar ook. Waar? Op 50 km van de zee tegen de flanken van het Canigoumassief tussen Perpignan en Andorra. Enmaal tentje en tandenborstel meenemen. Morgen- en avondmaal inbegrepen: 750 fr. per dag. Budgettrein op 4 km. Vraag folder: telefoon 03/383.09.22

Advertentie

Veto sprak met Gerard Mortier

Opera tot teater maken

Gerard Mortier voorstellen hoeft wellicht niet meer. Wie de laatste maanden de aktualiteit wat gevolgd heeft, zal meer dan eens de naam van de directeur van onze Nationale Opera zijn tegengekomen. Vanuit politieke hoek werd hij zwaar onder vuur genomen (omwille van slecht beheer?), vanuit de culturele sektor werd voor hem een lans gebroken door binnen- en buitenlandse teater- en opera-regisseurs, schouwburgdirecteuren, museumconservatoren, ... De heer Mortier maakte voor Veto een uurtje vrij en vertelde ons over zijn visie op opera, teater, kunst en politiek.

Veto: In de producties die door de Muntchouwwereld worden gerealiseerd, wordt gepoogd "de opera tot teater te maken". Wat houdt dat in, welke esthetika zit daarachter?

Mortier: "Met "opera tot teater maken" wordt vooral bedoeld dat men weer moet ontdekken dat opera een vorm van teater is. In de Westerse cultuur heeft het teater zich in drie richtingen ontwikkeld: het muziektheater (de opera), het gesproken teater,

en het dansteater. Elk van die drie heeft zijn eigen fascineringskracht, zijn eigen sterke punten. In de opera is natuurlijk de muziek, en dan vooral de zang, het belangrijkste, maar het gaat er toch om veel meer dan een gekostumeerd concert. Teater is een vorm van ritueel, waarin de mens een passende houding zoekt tegenover bepaalde problemstellingen waarvoor hij geen onmiddellijke oplossing heeft. In die zin beschouw ik opera als

een echte vorm van teater, waar poëzie zodanig in muziek wordt gezet, dat langs de zang om bepaalde mysteries (vooral die van de liefde en de dood) worden ontsluit.

Veto: Welke verklaring ziet u voor de enorme belangstelling die de opera de laatste jaren weer geniet?

Mortier: "Een eerste verklaring die ik zie, is dat een gebrek aan zang de mensen weer naar de opera drijft. We drukken ons niet meer al zingend en dansend uit, maar in de komputertaal van ja en nee, en dus met zeer weinig gevoel. Opera biedt daarvoor een tegengif. Bovendien worden door de zang in de opera bepaalde aspecten van het mens-zijn gerewarderd, zoals de liefde die in onze maatschappij vercommercialiseerd wordt, of de dood die gekliniseerd wordt. Het is ook zo dat opera een kunstvorm is waarin het mytologisch denken weer in ere wordt hersteld. De reclame heeft

een heleboel mytes op een vulgaire manier gerekuperd: het aards paradys verwordt daar tot een zonovergoten strand, met palmbomen, en twee geliefden, ... Opera stelt die mytes veel echter, authentieker. Wat we moeten proberen is die onbewuste belangstelling voor opera (mensen weten niet echt waarom ze van opera houden) te exploreren, om de mensen zo tot een nieuwe vorm van sensibeleit en van bewustzijn te brengen."

Veto: Welke criteria stelt u bij het uitkiezen van bepaalde werken, bij het vastleggen van het programma?

Mortier: "Er zijn verschillende criteria. Eerst en vooral kies ik die opera's waarvan ik zelf hou, die ik zelf fantastisch vind. Ik krijg natuurlijk wel suggesties van Sylvain Cambreling, de muzikdirekteur, en van bepaalde regisseurs, maar uiteindelijk beslis ik helemaal alleen. Als er bijvoorbeeld zoveel Mozart en Verdi op het programma staat, dan is dat omdat ik die twee als de grootste operakomponisten beschouw. Een ander criterium bestaat erin dat ik de programmatie meer en meer in de richting van de twintigste-eeuwse muziek wil duwen. Bij de zes nieuwe producties van volgend seizoen zijn er vier gewijd aan de twintigste eeuw: Elektra (van Richard Strauss), Lulu (Alban Berg), Jenfa (Leos Janacek), en Der Ferne Klang (van Franz Schreker). Ik zal ook nooit stukken programmeren als ik voor de vertolking niet de perfecte zangers heb. La Traviata wou ik al lang laten uitvoeren, maar ik stelde het steeds uit, tot ik die ene zangeres ontdekte. Op het moment dat ik Lella Cuberli had gezien, heb ik die opera voor haar geprogrammeerd. En er is tenslotte nog het probleem van de regie. Aida zou ik zeer graag laten spelen, maar het is een kwestie van enerzijds de geschikte zangers te vinden, en anderzijds een concept voor die opera te vinden dat voor deze tijd geldig is."

Politiek?

Veto: Uw manier van praten over opera, of over kunst en cultuur in het algemeen, werd onlangs in "Pourquoi Pas?" een politiek discours genoemd. Gaat u akkoord met die omschrijving?

Mortier: "Jazeker. Een discours over kunst kan niet anders dan tegelijk politiek zijn; kunst is immers ingebed in de maatschappij. En politiek is een magnifieke opdracht. Ik kan er niet over zwijgen. Als ik daarover zweeg, zou ik ingaan tegen mijn basisoctie omtrent kunst. En dat is niet zo verwonderlijk. Vele mensen die teater gemaakt hebben, zijn verbannen geworden. Denk maar aan de Griekse tragedie: Aeschylus, Euripides en Sofokles zijn in ballingschap gestorven, omdat ze het politieke systeem in vraag hebben gesteld. Het is trouwens de taak van de kunst om datgene wat bestaat in vraag te stellen. Kunst is per definitie revolutionair en opstandig."

Veto: Een paar maanden geleden stond er een geschil tussen u en de regering, dat ondertussen nog niet helemaal is opgelost. Wat is er precies aan de hand?

Mortier: "Het is onder andere een budgettaire kwestie. Men verwijft mij een slecht beheerder te zijn, en wijst daarbij op het deficit van de Nationale Opera in 1985-86. Maar men weet zeer goed dat de oorzaak van dat deficit moet gezocht worden in het feit dat het Muntgebouw toen niet kon gebruikt worden, omdat het volledig moest hersteld en opgeknapt worden. Daarbij komt dat de regering (en vooral de budgetminister) graag de toegelaten zou vergroten die mij werden gedaan op het moment dat ik mijn kontrakt verlangde. Daardoor zou de Munt zo'n 110 miljoen verliezen, en dat kan ik niet aanvaarden want de Munt is de goedkoopste opera in Europa, en tegelijk qua uitstraling één van de betere (of zelfs de beste, zeggen sommigen)."

"Maar in wezen gaat het om een kommunautair probleem. De Munt is een instelling waar één persoon een handtekening zet, en dat is in dit land met twee adelaarshoofden niet meer mogelijk. Er moeten altijd twee handtekeningen zijn, één van een Vlaming en één van een Waal. Men heeft het pecuniare probleem uitgebond om het instituut definitief te kommunautariseren. Goddank heb ik het ergste nog kunnen vermijden, in die zin dat er geen twee handtekeningen moeten komen, maar een visum van een financieel direktor, waartegen ik nog altijd een beroep kan aantekenen. Maar ik ben bang dat, wanneer ik vertrek, de keuze van een artiestiek en een financieel direktor zal geschieden in functie van taalevenwichten, en niet in functie van vakkennis."

* * *

Het gesprek loopt ten einde. Mortier vertelt nog wat over zijn leermeesters: zijn moeder, zijn retorika-leraar, de schrijvers wiens boeken hij verlostend heeft. Goethe, Shakespeare, Proust, Balzac, Rembrandt en Dürer passeren de revue samen met Mozart, Verdi, Bruckner, Berg, en ze wijzen allemaal naar de Europese cultuur. Mortier: "Ik zou mijn hele leven verder willen wijden aan de konstruktie van een Europese gedachte. Ik zou een middel willen vinden om de mensen in Europa te laten gewaar worden dat onze enige kracht in de toekomst de Europese kunst en cultuur zal zijn."

Raf Pauwels

"Ajax" van Peter Sellars

De waanzin van de twintigste eeuw

De oorlog van Troje. God, denk je, wie heeft daar vandaag nog een boodschap aan? Hoe kan dat kluwen van hoogst verwarrende relaties en de aanenschakeling van wreedheden in 1987 nog iets betekenen? Dat zijn toch twee werelden die je totaal niet meer kan vergelijken.

In *Ajax*, een stuk van Peter Sellars, wordt bewezen dat Troje ook vandaag nog bestaat en dat Sofokles een tijdloze tragedie heeft geschreven, als je ze maar wil en durft lezen. Voor die *Ajax* waren de verwachtingen, dankzij de publiciteitsmachine van de Munt, hoog gespannen, en gelukkig maken de acteurs die verwachtingen ook waar. Ondanks enkele saaie passages is *Ajax* een indrukwekkende fresko, een genadeloze analyse van de zwakke mens.

De hele bedoening rond Peter Sellars en dit stuk is nu stilaan wel bekend: er is de laatste week geen Tijdschrift of krant verschenen waar Sellars niet in stond. *Ajax* werd niet geapprécieerd in Amerika, en wel voornamelijk omdat het een anti-Amerikaans stuk is: waar Sofokles' stuk na de Griekse overwinning in Troje speelt, heeft Robert Auletta (de man die de tekst van Sofokles voor Sellars bewerkte) dit verplaatst naar een fiktieve Amerikaanse overwinning ergens in Latijns Amerika.

De wreedheid van de Grieken wordt zo de wreedheid van de Amerikanen.

met het verschil dat wat Amerika uitveert de aktualiteit is, en geen verre geschiedenis. Dat zal in Amerika wel als een schok ervaren zijn, maar als European sta je daar niet echt van te kijken. *Platoon* werd in Europa ook anders bekeken dan in Amerika.

Die oorspronkelijke "kracht" van Sellars' stuk was dus in Brussel een stuk minder, zodat je meer het stuk op zich — zonder emotionele reflexen — kon beoordelen.

En dan bots je op de ene geniale vondst na de andere. Het decor, bijvoorbeeld, is een synthese van de twee tijdperken die *Ajax* oproept. De

bovenbouw bestaat uit zuilen, de onderbouw enkele metalen rolluiken en lage deuren. Tussen de zuilen zijn ramen die nu eens verlicht zijn, dan weer gesloten met een lufalax: je voelt dat achter die ramen "iets" zit, iets dat het gewriemel op de scene heel makkelijk zou kunnen vernietigen.

Blues

Ook de taal syntetiseert het klassieke en het nu: vaak wordt er in prachtige verzen gesproken (de dikte was heel wat verzorgd dan Peter Sellars had doen vreezen), maar ook vulgaire taal werd niet geschuwde. De maskers uit de klassieke tragedie werden vervangen door mikrofoons, wat op scene heel vreemdend werkt. Het koor, de meest wanstellige uitvinding van de tragedies, zingt of spreekt soms in bijna *close harmony*, dan weer eens in een *spiritual*, op een bepaald moment zelfs heeft het "de blues". Zo ironisch en doerdmstig tegelijk dat je er bang van wordt.

En gevoelens, daar is het Sellars om te doen. Je moet het stuk niet begrijpen, zegt hij, maar het over je heen laten gaan. Zelf denk ik wel dat je er meer aan hebt als je toch enigszins weet waarover het gaat, en met behulp van een samenvatting van Sofokles' *Ajax* en het programma lukt dat wel, het verhaal is tenslotte verre van eenvoudig.

Op de akteerstijl, tenslotte, valt niets aan te merken. Vooral Ajax zelf, een doofstomme akteur, is gewoon groots. Hij gebruikt gebarentaal, terwijl iemand anders dat "vertaalt", en als toeschouwer word je gewoon overrompeld door die dubbele expressie. De verschijning van Ajax op scene, heel in het begin, toont de waanzin van de oorlog en grift die in je geheugen vast — voor heel lang.

Het stuk is pessimistisch, maar zoals alle politiek teater toont het ook dat niet alle hoop verloren is. Ajax is gek geworden van de wereld die steeds veranderde, van vijanden die vrienden werden en van vrienden die hem plots verraadden. Als gewoon mens in de twintigste eeuw loop je ook dat risico, en vooral dat is de boodschap die in de schouwburg blijft hangen na dat anderhalf uur "grote emoties". Nelson overschouwt het strand waar de dode Ajax lag — de helikopters cirkelen rond, een nieuwe aanval nadert: "(...) if we aren't careful with every moment, every sight, the dark will come in with the tide, and the future wipe us out."

Koen Van Muylen

Ajax wordt nog gespeeld op dinsdag woensdag en donderdag 26 tot 28 mei in de Munt (Brussel). Dinsdag organiseert het Stuc een teatertrip.

Interview Jin

vervolg van p. 1

Veto: Staat de Chinese jeugd ook zo afwijzend tegenover het katholicisme?

Jin: «In China hebben we door de Culturele Revolutie al een hele generatie jongeren verloren, en datzelfde fenomeen lijkt zich nu nog eens te gaan herhalen, met de poort die opengegooid werd op het Westen, en dan vooral Amerika. Een deel van de jeugd wil een volledige Amerikanisering, alhoewel die naar mijn mening desastreus gevolgen zou hebben.»

«We moeten overnemen en aanpassen van het Westen wat goed is, maar niet zomaar in het wilde weg. De consumptie-maatschappij staat nog veraf in China. Eerst zullen we wat meer moeten produceren dan juist genoeg om in leven te blijven.»

Veto: Wat verstaat u precies onder inkultuuratie?

Jin: «Er zijn drie belangrijke zaken waar het katholicisme in China rekening mee moet proberen te houden. Ten eerste is er het Confucianisme, dat nu weliswaar niet meer onderwezen wordt, maar dat nog niet zoveel aan belang heeft ingeboekt. Op de tweede plaats komt dan natuurlijk de marxistische propaganda waar we sinds veertig jaar mee overspoeld worden. Een hele generatie jongeren is daarmee opgegroeid. En sinds een jaar of tien moeten we dan ook nog eens rekening gaan houden met een aantal Westerse filosofieën en ideologieën, zoals het existensialisme.»

«Ik vind dat de kerk op dat vlak een ernstige inspanning moet doen, want ook in het marxisme, bijvoorbeeld, zit soms veel waarheid. En ik kan het weten. In de gevangenis heb ik gedurende een periode van vijf jaar alleen maar boeken van Lenin, Marx, Engels en Stalin te lezen gekregen, en ik moet zeggen dat ik Marx zeer intelligent heb gevonden. Alleen Stalin heeft me teleurgesteld, die is zo banaal. (lacht) Wellicht ken ik het communisme veel beter dan de echte communisten.»

Veto: Bestaat er nog zoiets als kerkvervolgeling in China?

Jin: «Tijdens de Culturele revolutie is de vervolging heel erg geweest. Maar toen later de kerken en tempels toch terug volliepen, heeft de Kommunistische Partij haar lesje geleerd. Religie kan niet met geweld onderdrukt worden, en daarnaast hebben ze ook ingezien hoe religies kunnen bijdragen tot de sociale stabiliteit van een land.»

«Religie is niet los te maken van politiek in ons land, want we vormen maar een kleine minderheid die in vrede moet proberen te leven met een miljard andere mensen. Dat vraagt de nodige voorzichtigheid. Ik denk daarom dat het beter is, een geestelijke vader te hebben die niet zo heilig is, maar die op de hoogte blijft van wat er zich afspeelt, dan omgekeerd.»

Veto: Is dat een pleidooi voor de Patriottische Beweging?

Jin: «Patriottisme geldt voor alle Chinezen. Maar misschien nog meer voor de katholieken dan voor de

anderen. Want wij werden meestal gevormd door missionarissen, en die gaven ons vooral liefde voor hun vaderland mee. Zo heb ik bij de Jezuïeten gestudeerd, en al onze lessen waren in 't Frans. Ik kende op de duur meer steden en riviertjes in Frankrijk, dan ik er van China kende.»

Veto: Als de Chinese regering haar bevolking geboortebeperting oplegt, behoelt uw vaderlandsliefde dan niet een beetje?

Jin: «De bevolkingsexplosie is zowat het belangrijkste probleem waar onze regering mee te kampen heeft, en daarom heeft men besloten om gedurende een periode van 15 à 20 jaar een regeling op te leggen die de uitbreiding van het gezin moet beperken tot een kind. Natuurlijk zijn niet alle Chinezen het daarmee eens, en op het platteland zijn er zeker die nog steeds meer kinderen krijgen. Onze positie daarin is als volgt. We zijn absoluut tegen abortus, maar, welaten onze mensen wel de pil nemen. Want om een groot kwaad te vermijden, is het dikwijls beter eventjes een kleiner kwaad te verdragen.»

«Daarenboven moeten we ook denken aan de belangen van die individuen. Het is zeer gemakkelijk om te zeggen: onmogelijk! Maar als in de stad een werkmans twee kinderen heeft, verliest hij zijn job. En dan heeft hij geen erfenissen om op terug te vallen, zoals hier het geval is.»

Veto: Hoe financiert u dan de kerk in China?

Jin: «We hebben twee bronnen van inkomsten. De missionarissen hebben vroeger appartementsgebouwen opgetrokken in Shanghai, en het huurgeld daarvan mogen we nog steeds ontvangen. Daarnaast zijn er onze 130.000 gelovigen, die zeer genereus zijn. Per jaar ontvangen we 200.000 US dollar aan offerandegeld, en 100.000 aan huur. De Scheutisten hebben veel goed werk gedaan in Shanghai.»

Veto: Krijgt de Chinese Katholieke Kerk ook giften uit het buitenland, en is dat misschien ook het doel van uw bezoek?

Jin: (lacht) «Ik zoek niet, maar ik aanvaard wel. Dit bezoek heeft geen enkel doel. Zij die intelligent zijn als u, begrijpen wel wat er in mijn achterhoofd speelt. Maar er zijn ook mensen die niet zo slim zijn, en die geven meestal niks.»

Lode Desmet
Geert Coene

CAPTAIN COPY

NAAMSESTRAAT 113-115
3000 LEUVEN
Tel. 016/23.61.60

Advertentie

Les Funambules. Meligmakers en stemmingsopkrikkers. Maar voor de rest bleeeef het een druilerige dag. (Foto Jeroen Revalk)

Stuc Einddag Tranendalen

STUC — De Stuc-einddag '87 was vooral een matte bedoening die deels te wijten was aan het slechte weer waardoor ook de veel belovende film van Buster Keaton niet door kon gaan. Nono Garcia en Antonio Toledo zorgden in het begin van de avond voor een portie blits en vingervlug gitaarspel maar na een tijd begon ook dat te vervelen. Het pantomime-duo Les Funambules slaagde erin ons wat meliger te maken en de stemming enigszins wat op te krikken. Guido Belcanto wist die stemming erin te houden. Deze charmezanger zonder

een blad voor de mond, gaat samen met het orkest zijner dromen veel verder dan Will, Eddie en alle andere kwallen van het Vlaamse levenslied en is daarom best wel grappig. Zeker als je je al aan de alcohol hebt gewaagd, vallen deze liedjes over Antwerpen, de haven, de hoeren, de drank, de verloren liefdes en andere tranendalen goed in de smaak. Als daarna de fuif was gestart, had het best nog wel iets kunnen worden op die toch zeer druk bezochte Stuc-einddag. Maar nee, daar werd al gezorgd voor de anti-klimax: ene Herb Mews & the Mules

moest zonodig met zijn springerige 'act' en zijn laten-we-nog-eens-lollig-wezen-joh gebrabbelt tussen de nummers door, de show komen stelen. Voor velen konden Herb en de zijnen echter gestolen worden en de Stuc-Bar was in tegenstelling tot de zaal stampvol. Nee, dan toch liever Boogie Boy, om maar eens iemand in het zelfde genre — rock & roll en rythm & blues — te noemen. Hij mag dan al déjà vu (déjà entendu) zijn, ambiance maken is zijn vak en daar had Herb weinig kaas van gegeten. Misschien lag het aan de wat gebrekkige organisatie van de hele avond, maar voordat de fuif dan uiteindelijk op gang kwam, hadden we toch al een aantal plastic bekertjes, inclusief inhoud, verorberd. De Stuc-einddag 1987? Blurs... sorry hoor, maar wij hebben er al veel betere meegemaakt. (JJR)

Over zijn en schijnen Metafysika en kunst

Wie zich enigszins interesseert voor kunst en voor de teorievorming rondom dit verschijnsel, kent wellicht de Gentse vzw Amaran, die regelmatig lezingenreeksen organiseert. In het kader van zo'n cyklus over "Kunst-filosofie" was op 12 mei Silvio Senn, een prof van de Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam, te gast in Leuven.

de Rede, datgene wat aan de Rede noodzakelijk te denken is opgegeven, als object. Maar de Rede heeft vóór zich slechts de verschijnselen, in een weelde van aspecten en perspectieven waaronder de dingen verschijnen. Al wat verschijnt, verschijnt telkens anders, zodat het twijfelachtig wordt of het nog wel hetzelfde is. Moelijker uitgedrukt: dé verschijningsdifferentiaaliteit is gekenmerkt door een verlies aan zuiver zijn. Of nog: de identiteit dreigt verloren te gaan in de fenomenale differentiaaliteit. Onze rationaliteit probeert die dreiging ongedaan te maken, probeert door objectiveringsmechanismen de verscheidenheid in het waarnemingsveld te akkaperen, te herleiden tot éénduidigheid, en neigt er dus naar alles wat fenomenaal is, wat differenties inhoudt, te ontwaarden. De kunst echter stelt nu juist de fenomenaliteit voorop, de verschijningsveelvuldigheid, en is daarom een bedreiging voor de Rede. Kunst is ook altijd "Dichtung", terwijl de Rede zoekt naar "Wahrheit", naar het Absolute, het Ene, het "pure" zijn.

Maar zo'n zuiver zijn is onmogelijk. Het is altijd aangewezen op het verschijnen. Het kan volgens Merleau-Ponty maar gedacht worden als het onzichtbare van het zichtbare. En het is in de kunst dat de wisselwerking van het zichtbare en het onzichtbare op de voorgrond treedt. De schilder brengt vlekken ver aan die als effect een héle wereld laten verschijnen. En toch is die wereld niet zichtbaar indien men enkel op het "emvers", de zichtbare penseelstreken, kijkt: net zoals de penseelstreken verdwijnen wanneer je in de wereld kijkt. De akt van het schilderen laat de geschiedde wereld verschijnen. En, zo stelt Merleau-Ponty, op een gelijkaardige wijze geschiedt de waarneming: de kinestetische handeling (dit is het zien) is geen receptie van objecten; het is de waarneming zelf die het oorspronkelijke verschijnen van de dingen konstitueert. Het doordenken van deze redenering brengt Merleau tot een aemdering van de klassieke tese van de metafysika: het zijn is niet aangewezen op een zuiver denken, maar op een waarnemend bewustzijn, dat de verschijning, de waarnemingswereld sticht.

Tenminste... indien wij Silvio Senn wel juist begrepen hebben.

Raf Pauwels

Muurtoerisme bestolen

Muurtoerisme behoort nu al bijna een maand tot de geschiedenis, en toch blijft het in de belangstelling staan. Vorige week nog het visfestijn en nu weer een diefstal. Eén van de kunstenaars zit diep in de put. Zijn zeven kunstwerken werden "gestolen".

Na het grote Muurtoeristenfeest van 29 april bleven de overgrote meerderheid van de kunstwerken nog verschillende dagen bekijken voor het publiek. Zo ook de zeven portretten van Stefaan Vermeulen, één van de jongere kunstenaars aan wie de kans werd gegund werk te exposeren. Zeven potloodtekeningen van anderhalve bij tweëneenhalve meter op papier verfraaiden de parking achter de Shrink, het psychologenaef café tussen de Tiense en de Blijde Inkomststraat.

Helaas, drierief helaas voor de kunstminnende muurtoerist, maar vooral voor de kunstenaar, bleken enkele snooadaards de kunstwerken echt graag te zien en ze nog te willen bezitten ook. Het ultieme compliment misschien, doch zo ziet de heer

Vermeulen het niet: "Ik ben geen wereldvreemde, en was niet eens verwonderd over het verdwijnen van de werken. Sta mij echter toe het niet als een compliment te beschouwen. Ik vermoed dat U dit niet deed omdat U ze mooi vond. Een kinderkot is vlog gevuld."

Het moet wel gezegd dat de organisatoren, Kutturraad dus, nergens uitdrukkelijk gesteld hebben dat de werken van de kunstenaars (de vrije expressie van de student laten we hier buiten beschouwing) niet meegenomen mochten worden. Misschien spekulceren zij iets te veel op het fatsoen van de Muurtoerist-modaal, of werd het onderscheid tussen de bedoelde toerist en de geveltourist niet genoeg in de verf gezet.

Het kwaad is geschied, doch de wonde kan nog geheeld. De portretten zelf kunnen nog steeds teruggebracht worden op het Veto-sekretariaat in de 's Meiersstraat 5 of diskreet gedeponeerd worden op het Stuc, bijvoorbeeld in één van de trappenhallen van het gebouw. Tips zijn uiteraard ook welkom. Stefaan zal je eeuwig (nou ja) dankbaar zijn.

Geert Coene

Posters
Gadgets

POSTERS
WENSKAARTEN
POSTKAARTEN
GESCHENKEN
voor alle omstandigheden

Naamsestraat 53   Leuven

Advertentie

EN WAT DACHT U VAN VETO?

Maak dat mee DE VETO-PLOEG

Worden we niet gelezen, dan hebben we toch het plezier van het schrijven gehad", zo laten vermoeide Veto-schrijvers zich — diep in de nacht, na het klaarstomen van de nieuwste editie van het studentenblad — al eens ontvallen. Al volgt dan steeds, iets minder luidruchtig: "Maar we worden toch gelezen..."

Dat laatste moet natuurlijk elk jaar waargemaakt worden, wat geen sinecure is. Studenten studeren af, een redactie moet vernieuwd worden: elk jaar opnieuw. Dat maakt dat Veto nood heeft aan medewerkers, studenten die vrijwillig komen meewerken aan dat weekblaadje (dat niet alleen door studenten met argusogen wordt gelezen). Mensen die denken wel wat overweg te kunnen met de pen, of met een fototoestel, of een tekstverwerker, worden bij Veto met open armen ontvangen.

Ja, en dan op die redactie komen, en met een klinkend, hoongelach terechtgewezen worden "omdat het artikel toch maar knudde is hoor". Zo dacht ik ook toen ik hier voor het eerst langskwam, maar toen bleken die figuren van Veto nog niet van de kwaadste te zijn. En er waren wel meer nieuwe medewerkers, en voor je het weet maak je deel uit van de Veto-ploeg en word je opgenomen in de "vaste redactie", de meest prestigieuze job (ahum) — alhoewel schandelijk onderbetaald — die je als student kan hebben.

En je leert er mensen kennen van alle fakulteiten, van alle richtingen. De universiteit wordt een "open boek" en als Veto-medewerker word je een bevoorrecht lezer. Bij Veto leer je — haast zonder het te merken — een heleboel dingen: feiten en gebeurtenissen, praktische handigheden. Een kritisch oog, een vlotte pen, en papier dat duidelijk wil zijn, maar ook zin heeft voor nuancering, voor een afgewogen interpretatie. Zelfkritiek, elke week opnieuw, want we zijn verre van perfect.

Je begint bijvoorbeeld als cultuurmedewerker, of sportverslaggever, maar je ontwikkelt je interesses, je wordt meer all-round. Dat alles kan, dat alles is Veto: een studentenweekblad van, voor en door studenten (m/v).

Bovendien word je wereldberoemd (of toch in Leuven).

Didier Wijnants

Kijk, dat doen wij nu een hele zondagavond en ook een flink deel van de maandag. Knippen en plakken. Lol, leute en af en toe een vloek die door de 's Meiersstraat galmt. Welkom. (Foto Peter Vermeiren)

Veto-zetwerk en lay out Toets, knip, plak

Zo'n blad is toch al te gek; niet alleen schrijven de studenten Veto helemaal vol, diezelfde studenten doen ook nog het zetwerk en de lay-out. Het lijkt wel een professionele boel, en als we goed geluimd zijn denken wij dat ook daadwerkelijk.

Dat kunnen niet veel kranten zeggen: een redactie die haar eigen technisch werk verricht. Redacteuren die hun eigen artikelen op de fotografische zetmachine intikken, kom dat tegen. We hebben zelfs een pracht van een nieuwe machine aangekocht

en als het meezit kunnen we binnenkort al mensen 'opleiden' om daarop te werken. Een buitenkans die je nergens anders krijgt.

Wat moet je daarvoor kunnen? Niet veel: misschien wat kunnen tikken, hoewel in de praktijk blijkt dat veel mensen 'ongeschoold' als Veto-zetter beginnen, om dan later als sneltikker door het leven te gaan. Een dosis gezond verstand kan ook geen kwaad, maar we nemen aan dat u dat hebt, anders achten wij u immers niet waardig dit blad te lezen. Laat staan

het te maken.

Maar kom, zo streng zijn wij nu ook weer niet. Zelf plakken we bij de lay-out al wel eens een stuk tekst radicaal scheef, om dan maandagavond, als de gedrukte Veto hier toekomt, in lachen uit te barsten bij de zoveelste plakblunder van lay-outer X. Scheef kan dus ook, al lopen we liever recht. En al doende leren we. Bovendien krijgt u een pico bello 'opleiding' als u als nieuweling hier komt binnenduiken. Zo leert u professioneel een bladzide 'volsmodderen'. Om duimen en vingers van af te likken.

Elke zondagavond wordt de wekelijkse Veto gelay-out. De hele Veto-ploeg is dan op de been. Als je er ook bij wil zijn: ons vangnet staat klaar in de 's Meiersstraat. Nummer Vijf.

(DW)

Vetografie

Wonen graven in kastelen?

Elke vrijdag tijdens 'de redactie' wordt een 'Zwarte Lijst' opgesteld van te fotograferen personen of dingen. Van dan af zijn die niet meer veilig voor de Vetograven!

Want dan rukken ze uit! Een privé-militie? Nou nee, niet helemaal. Hier is een *iris team* aan het werk met een heel bijzondere opdracht: Veto vol foto's zetten. Een taak met veel zijden.

Eerst leveren zij een slag met de onderwerpen: die worden verdeeld onder elke fotograaf. Je kunt zelf nagaan in oude Veto's hoe uiteenlopend die wel zijn: van het bijna sakrale van een opening van het akademiajaar met academische zittingen, langs interviews met hoge pieten en mindere goden tot betogingen waar snel lopen soms nodig is om aan traangaswolken en waterkanonnen te ontsnappen.

De redactie zendt het team uit over Gans Leuven en België: uitstapjes naar Brussel of Kortrijk zijn altijd mooi meegenomen.

Kasteel

Daarna trekken de graven zich terug in hun eigen kasteel, de donkere kamer. Elke zondagavond geven zij zich over aan het minutieuze werk: het ontwikkelen, afrukken en rasteren van de foto's. Een foto kan van heel slecht naar heel goed worden gebracht door een half tiende van een seconde langer 'naterasteren'. Zegt het jou iets om tot dit team te behoren? Om de Leuvense actualiteit van zeer nabij te volgen? Om het kleine wonder te zien voltrekken als het beeld op een blad papier verschijnt? De actie bij het veldwerk en het vakmanschap

in de doka? Waarom dan geen lid worden van de Graven van Veto?

We stellen niet veel eisen. Een reflexkamera waar je mee vertrouwd bent en een flits zijn wel noodzakelijk. Prijzen gewonnen hebben bij fotowedstrijden of diploma's in de fotografie zijn absoluut niet nodig: als er wat schort aan je foto's dan 'schaven' wij je techniek graag wat bij. Kennis van doka-technieken is natuurlijk gemakkelijk, maar ook al niet nodig: we geven je (gratis) lessen in deze boeiende tak van de fotografie.

Rest alleen nog dat je bereid moet zijn om er af en toe wat tijd aan te spenderen en dat je in een team moet kunnen werken.

Hendrik Delagrangé

Het eerste lijvige Veto-nummer van jaargang 14 verschijnt in september. De voorbereiding van dat nummer verloopt in twee stadia. Eind juli is er een brain-stormende, verkennde vergadering, eind augustus worden de binnengekomen artikelen geëvalueerd en geassembleerd.

Wil je volgend akademiajaar van in den beginne bij het Veto-gebeuren betrokken zijn, stuur dan nu al een briefje met je naam en je thuis- of kotadres naar Veto, 's Meiersstraat 5 te 3000 Leuven. Je wordt dan automatisch uitgenodigd op de voorbereidende redaktievergaderingen. Ben je te lui om een briefje te zenden, telefeoner dan op het nummer 016/22.44.38 of loop gewoon eens binnen in de 's Meiersstraat 5 (zijstraat van de Munniststraat). Het Veto-sekretariaat bevindt er zich op het gelijkvloers. Wil je pas later op het akademiajaar op de Veto-RoRo boot springen, dan kan dat natuurlijk ook. Bij onze Herald of Free Journalism staan de deuren altijd open... (HJD)

PLUK

Veto's gebuisde jaaroverzicht

Dames, Heren, het is gedaan. Dit is de laatste. De laatste Veto. De allerlaatste Veto van deze jaargang.

Er bestaan, volgens de traditie (u kent dat: kalkoen met kerstmis en vendelzwaaien in Vlaanderen), verschillende manieren om het jaar af te sluiten. Recepties bijvoorbeeld, maar het viel een beetje duur uit om jullie allemaal uit te nodigen, en bovendien: aanvaardt u wel een drink van mensen die in hun vrije tijd wel eens de revolutie prediken? Ik zou het ook niet doen. Veto? Te roeie kop om los te lopen. Ze moesten dat nest eens flink uitkuisen. Een kurator of een censor op los laten bijvoorbeeld. De wereld zou er een stuk etischer uitzien zonder Veto. Zeg dat ik het gezegd heb.

Maar terzake: het jaar afsluiten, hoe doe je dat? Hier wisten ze het blijkbaar ook niet en dan heeft dat opperhoofd hier het oororigineele idee geopperd om een jaaroverzicht te schrijven. Een jaaroverzicht. En wil meneer Pluk zich daar even mee bezig houden ja? Ik, de man van de toekomst, de scheve blik in de komende week, de gids van de KUL-student. Ik, ik moet nu het verleden in, op zoek naar wat gebeurde. De balans maken van een seizoen, terwijl — geef toe — de oogst toch stonk. Neem nu oktober: heel Leuven raakt betrokken in een ernstig verkeersongeluk op de Naamsestraat tengevoel van een per vergissing dwars geleigde drempel. Het is erg gesteld met onze beleidsmensen als ze hun eigen drempels al niet goed meer kunnen leggen. Ze struikelden er zelf over. Dat doe je toch niet. Struikelen, dat laat je aan het volk over. Dat is daarvoor gemaakt.

Het kabinet van Coens was in oktober bezeten. Ik hou niet van bezettingen. Je wordt er zo moe van, en bovendien is het een saai job. Zitten, dat kan je even goed thuis. Daar moet je geen minister voor lastig vallen (die jongens blijken trouwens zelf nooit thuis te zijn — wel wat beters te doen zeker?). Nee, leuker is wat na de bezetting komt. Een prachtig stukje teater, met zeer sekuur gespeelde hoofdrollen: je zou echt geloven dat die rijkswachtels de schedels van die studenten met heuse knuppels stevig bewerken. Een pluim voor regisseurs en acteurs. Voor mij is dit de Gouden Palm (titel: "Si vous ne m'aimez pas, je ne vous aime non plus").

Maar dat bleef niet duren. Een kleine maand was het stuk op de affiche, vooral begin december. Daarna was het weer huilen met de pet op. En Veto boerde intussen lustig voort: heel Kortrijk stond in vuur en vlam toen dat nest hier zich eens ging bemoeien met een Zeer Degelijke Unie in het Westen. Dat schoolje gaat nu nog steeds gebukt onder nummer 7 van jaargang 13. Maar ik zal jullie iets verklappen: die simpele reporters wisten zelf niet eens dat ze een reil zouden schoppen. Niet grappig bedoeld, maar mooi meegenomen, zeggen ze dan. Ze zeggen zo veel.

Ze zeggen bijvoorbeeld dat de Leuvense studenten verzoend zijn. Maar welke toegevingen waren daarvoor nodig: de liberale vrienden van De Croo hebben hun slag thuis gehaald, want de nieuwe koepel moest genoemd worden naar een onvervalst NMBS-product. Het grootkapitaal gaat weer met de eer lopen. En met *bussen* naar betogingen trekken kunnen de studenten nu wel helemaal betogen: dat moet nu allemaal per Lokomotief.

En helemaal tot ginder lopen is toch ook niet alles. Dat kunnen zelfs sportkotters niet meer. "Teveel meisjes", was de uitleg. Alsof die niet kunnen lopen.

Januari was januari: koud, koud, koud. En er gebeurde verdorie niets meer. Alleen in 't Stuc was er nog teater te zien, maar u weet wat dat betekend (alle, u bent niet als ik natuurlijk nooit naar een stuk gaan kijken, maar een mening heb u toch). Enkel onbehaaglijke komedies, daar kom ik mijn bed niet voor uit.

En je krijgt er natuurlijk Aids van. Hoewel: Aids is selectief. Zo geraffineerd selectief dat je je afvraagt waarom men tien-vijftien jaar geleden niet hetzelfde vertelde van Kanker. Dan was de seksuele revolutie veel sneller de kop ingedrukt. Maar Aids vertelt geen leugens natuurlijk. Aids is onverbiddelijk. Aids sluit je ogen. In dat laatste lijkt de ziekte op Wivina De Meester.

De Veto-voetbalploeg ging ondertussen herhaaldelijk de boot in. Hoewel we de cruciale boot misten. Kapseizen was dus niet voor dit jaar. Jammer.

Op 1 april werd Veto opgedoekt. Jammer van de datum. Jammer dat het in kubistisch perspectief was.

Op 1 september is Veto er weer. Bloemen noch kransen.

Bel op of kom eens langs "Hulp bij moeilijkheden"

Wie had gedacht dat het naderende eerste examen enkel voor studenten een drukke periode inluidt, heeft het verkeerd voor. Studenten worstelen immers voortdurend met problemen, en in de maanden juni tot augustus worden die alleen maar erger. Daarom hebben een aantal universitaire hulpdiensten besloten om een soort van examenpermanentie te organiseren. Konkreet houdt dat in dat de openingsuren worden uitgebreid en dat bepaalde hulpverleners ook in het weekend bereikbaar zijn. Een en ander wordt toegelicht in de brochure "Hulp bij moeilijkheden" van de Werkgroep Exkens van de KUL. Manu Bracke, studentendokter en oude bekende van Veto, is lid van die werkgroep. Hoe zit dat, Manu?

Dr. Bracke: "Het idee van een examenpermanentie is al vrij oud. Het ontstond in de tijd dat er nog geen ombudsmensen waren, en studenten vaak alleen bleven met hun zorgen en frustraties. Daarom organiseerden de verschillende hulpdiensten van de KUL in 1974 een telelieden examen, als extra-stem voor de anders zwaarbelaste werking. De telelieden zit in het gebouw van het Medisch Centrum en werd vooral bemand door externen, stagiaires en zo. Je kon er buiten de normale uren terecht, bijvoorbeeld tijdens de middagpauzes en in de weekends. Toen in 1975 het systeem van fakultaire ombudsmensen in werking trad, werd de telelieden min of meer overbodig en verschafte het akcent van de organiserende Werkgroep Exkens meer en meer naar studiewerk en onderzoek. Zo werd er gestart met een ombudsboek, een jaarlijks bijgewerkt vademecum voor de ombudsmensen, en met jaarlijkse contactvergaderingen waar gezamenlijke problemen worden besproken en waar oude rotten in het ombudsvak en mensen van de juridische en de sociale dienst allerhande nuttige informatie komen aanbrengen."

Veto: *Ondanks die verbeteringen in het systeem is het telelieden-principe toch niet helemaal verlaten?*

Dr. Bracke: "Het is er inderdaad nog, maar dan in afgezwakte vorm. Langzaamaan hebben de meeste diensten afgehaakt en nu bestaat de permanentie nog enkel in het Medisch Centrum. Hierbij dient wel vermeld dat de openingsuren van de andere diensten in de examenperiode zijn uitgebreid. Daarom zijn die diensten ook in de brochure vermeld. Iedereen heeft immers zijn eigen soort problemen waarvoor hij bij specifieke diensten

terecht wil. Wie piekert over het verlies van zijn beurs zal daarom liever naar de Sociale Dienst blijven trekken dan naar ons, en terecht."

Veto: *Vergeleken met pakweg 20 jaar geleden hebben de examinaandi het betrekkelijk gemakkelijk. Ze worden relatief beschermd in hun rechten door het examenreglement, ze kunnen op verscheidene plaatsen terecht enzovoort. Zijn er nu minder problemen dan vroeger?*

Dr. Bracke: "Er zijn in ieder geval minder dramatische gevallen, zelfmoordpogingen en complete inzinkingen bijvoorbeeld. Maar in de laatste jaren merken we toch weer een stijgende tendens die vooral is waar te nemen in de derde jaren, de Iste lie dus en de derde kan. Dat komt waarschijnlijk doordat studenten hun problemen tijdens de eerste twee jaren opstapelen, ze hebben twee keer tweede zit, en in het volgende jaar barst de bom. Landbouw en Burgerlijk Ingenieur trekken hier de kop. Wij zitten nu aan zo'n tien drama's per jaar, zelfmoordpogingen dus maar ook mensen die compleet hysterisch worden en bijvoorbeeld midden in een examen hun prof gaan uitschelden."

Veto: *Wordt er nog veel geslikt tijdens de examens?*

Dr. Bracke: "Dat wordt sterk overdreven. Het Belang van Limburg meldde onlangs nog dat 16% van de studenten pepmiddelen slikt. Maar het gaat hierbij om 16% van de medikatiegebruikers (ongeveer de helft van het totale aantal studenten). En uit een recent onderzoek van de Werkgroep blijkt dat de meeste pepslikkers dan nog gelegenheidsgebruikers zijn, voor één dag of één examen. De echte slikkers (14 dagen captagon bijvoorbeeld) vormen slechts 1%."

Veto: *Tuch blijven de examenproblemen bestaan. Zou het kunnen dat met een betere verzorging ook de moeilijkheidsgraad van de examens is verhoogd?*

Dr. Bracke: "Dat is moeilijk te zeggen, maar het is zeer waarschijnlijk. Als studenten met de zekerheden die ze nu hebben (mogelijkheid tot uistel, voorzets inhaaldagen enzovoort) toch nog blijven vastlopen, dan is de theorie van verstrenging van de norm lang niet zo gek. Je kan dat overigens ook merken aan de paaseksamen en het tweede-semesterstelsel in geneeskunde, die een verzwaring in de hand hebben gewerkt. Anderzijds is het natuurlijk zo dat wij enkel remediërend werken. Wij kunnen de studenten dus wel beter opvangen, maar niet voorkomen dat ze in de problemen raken. De echte problemen zouden preventief moeten worden aangepakt, maar dat gebeurt nog veel te weinig."

Veto: *Zou de onlangs opgerichte Onderwijsraad daaraan wat kunnen doen?*

Dr. Bracke: "Misschien wel. Wij hadden trouwens gehoopt om daarin te zitten, maar men heeft ons niet gevraagd."

Veto: *Julie zitten natuurlijk wel in een wat dubieuze situatie. In een systeem waarbij het principe van de gezonde selectie wordt gehanteerd gaan jullie eventjes roet in het eten strooien door de zwakkeren er op één of andere manier toch nog door te slepen.*

Dr. Bracke: "Wij worden inderdaad meer geduld dan dat we geliefd zijn. Dat ligt voornamelijk aan de mentaliteit hier, men huldigt een soort van laissez-faire, laissez-passer-politiek inzake onderwijs in het algemeen. Er zijn te weinig contacten met de basis. In Nederland bijvoorbeeld is de doorstroming van onder uit veel beter. Hier worden kilo's nota's en teksten geschreven zonder dat er echt iets verandert. Om een voorbeeld te geven van hoe het er aan toe gaat: een aantal jaren geleden werd er in Landbouw een programmawijziging doorgevoerd. Na de examens bleek dat er uitzonderlijk weinig studenten waren geslaagd. Waarop men prompt het nieuwe programma weer afvoerde en verving door het oude."

Veto: *Als we het goed begrijpen gaan we met al die nieuwe programma's bijvoorbeeld warme tijden tegemoet. Sterkte dus maar!*

Rudy Lanssens

Shrink open

PSYCHO — Onder het motto *De Shrink informeert zijn cliënteel* laten wij hiermee aan eenieder weten dat het leven niet hoeft te eindigen bij de aanvang van de examenperiode. Goed wetende dat we hiermee een open klapdeur intrappen, wensen wij er bovendien op te wijzen dat een vruchtbare eksamentijd slechts mogelijk is onder optimale psychologische, fysieke en sociale voorwaarden.

Welnu, recente onderzoeken in Denemarken hebben uitgewezen dat een goede diurese van vitaal belang is voor een bevredigende hersenactiviteit, zeker in stresserende situaties. Verder bleken ook regelmatige sociale contacten en — jawel — zachte, opgewekte muziek een gunstige, zij het minder uitgesproken uitwerking te hebben. Aanluitend bij deze vaststellingen wordt tenslotte meegedeeld dat de Shrink het kringcafé van de psychologie-studenten (Tienestraat 115A), ook tijdens de examenperiode zal geopend zijn, meer bepaald elke dinsdag en donderdag van 22.00 u tot 02.00 u. Met betrekking tot maandag en woensdagavond kon men nog niets bevestigen.

Paul Nuyts

AGENDA

Samenstelling: Jan Van der Linden

Maandag 25 mei

20.00 u. **TEATER** Théâtre National: Coriolan (W. Shakespeare, in Stads-schouwburg, org. CCLeuvén.

Dinsdag 26 mei

14.30 u. **LEZING** Krisissen zijn uitdagingen, door André Leysen, in MSI 03.18, Ravenstraat, org. Universiteit 3de leeftijd Leuven.

20.00 u. **DEBAT** Verzulling in Vlaanderen, met Jaak Billiet, Daniël Buyle, Willy Claes, in De Proletaar, Mechelsestraat 70, org. SPO (Leuvense onafhankelijken).

22.30 u. **TERRASFILM** Brief Encounter (David Lean), in 't Stuc, ink. gratis, org. Stuc.

Donderdag 28 mei

22.30 u. **TERRASFILM** La Dentellière (Claude Goretta), in 't Stuc, ink. gratis, org. Stuc.

Zaterdag 30 mei

22.30 u. **TERRASFILM** Tess (Roman Polanski)

TENTOONSTELLINGEN

Piet Gilles tot 13 juni in de Centrale Bibliotheek.
Tsjechische grafiek: Salamoun en Born, tot 31 mei, in De Jonge Jacob, Lei 19.
Jong in de kunst: selectie van kunstwerken uit Vlaamse akademies, tot 14 juni (alleen op wekdagen), in de Faculty Club.
Peter De Glas tot 17 juni in UZGasthuisberg.
2 maal grafiek en poëzie: gedichten van H. Van Herreweghen en S. Van den Bremt, geïllustreerd door Van Saene, Abiatti; tot 30 mei in Expozaal L&W.

TERRASFILMS

- di 26/5: Brief Encounter (David Lean)
- do 28/6: La Dentellière (Claude Goretta)
- za 30/5: Tess (Roman Polanski)
- di 2/6: Identificazione di una donna (Michelangelo Antonioni)
- do 4/6: Cat people (Jacques Tourneur)
- za 6/6: The accident (Joseph Losey)
- di 9/6: The French Lieutenants woman (Karel Reisz)
- do 11/6: The great Gatsby (Jack Clayton)
- za 13/6: Nosferatu (Wilhelm Murnau)
- di 16/6: Der Blaue Engel (Josef von Sternberg)
- do 18/6: The postman always rings twice (Bob Rafelson)
- za 20/6: Annie Hall (Woody Allen)
- di 23/6: L'Homme Blessé (Patrice Chéreau)
- do 25/6: Le retour de Martin Guerre (Daniel Vigne)
- za 27/6: Paris, Texas (Wim Wenders)

Terecht

Ja, je zit dan in de problemen, en je weet niet waar je terecht kan. Dat hoeft nu niet meer, want hier vind je wie allemaal reddende engel kan spelen.
 Dat zijn de ombudsman/vrouw. Speur de valven af om te zien waar hij of zij zo een hele dag uirhangt. Eerstejaars spoeden zich naar de monitor(en), een individu dat je al het hele jaar begeleidt en ook nu aanspreekbaar is.

Verder, de dienst voor Studie-Advies, voor als je het echt niet meer ziet zitten op het boerekt en kindervergoster wil worden. Bijvoorbeeld. Nog verder, het medisch centrum. Voor pillen en spuiten, en ook een hartige babbel.
 Het kan niet op: de sociale dienst. Voor van hetzelfde. Tenslotte: het psychoterapeutisch centrum voor studenten. Waar en wanneer je op al deze plaatsen terecht kan vind je in de folder "Hulp bij moeilijkheden", in de Alma's.

telkens om 22.30 u of daaromtrent

EKSAMENREGLEMENT OOK BLOKKEN!

Ja, het had een boutade kunnen zijn, maar een student heeft ook rechten, zelfs tijdens intieme tête-à-tête's met eksaminatoren. Sinds 1976 beschikt de KUL immers over een uniform examenreglement. Daarin staat bepaald hoe men in de verschillende fakulteiten de examens moet organiseren en welke gedragskode proffen en studenten moeten aankleven tijdens het verloop ervan. Dat dat reglement vooral bedoeld is ter bescherming van de meest kwetsbare partij spreekt haast vanzelf. Maar het kan enkel zin hebben als het bekend is bij de studenten. En dat is jammer genoeg niet steeds het geval. Wist u bijvoorbeeld dat iedere student recht heeft op 20 minuten voorbereidingstijd? Of zijn het er 25? Mag je nu alle examens

mondeling afleggen of was het juist schriftelijk? Is een das verplicht? Zijn verleidelijke panty's toegelaten? Moet iedere student in het bezit zijn van een studentenkaart? Allemaal vragen waarop u beslist het antwoord niet meer weet, of toch niet helemaal, of enkel vaagweg. Lees dus het examenreglement nog eens grondig door, je vindt het op de gele bladzijden in het kollegerooster. Pas als je helemaal op de hoogte bent van je rechten en je plichten kan je immers gerechtvaardigde klachten indienen bij de ombudsman of de examenpermanentie van je fakulteitskring. Doe dus, want het zouden wel eens de vijf belangrijkste pagina's kunnen zijn die je blokt.

(R1.)

De plicht roept

